

OPIEKUN KATOLICKI

Nr 73.

W pracy i oświacie, przyszłość nasza!

Rok XV.

Bytom (Beuthen O.S.) dnia 15 września 1888.

„Opiekun Katolicki“ wychodzi co środę i sobotę. Przedpłata kwartalna wynosi na pocztach jak i dla miejscowych 1 markę; w Austrii z przesyłką 75 cent.; w Ameryce 1/2 dolara. Listy nadsyłać należy franko pod adresem: Redakcyja lub Ekspedycyja „Opiekuna Katolickiego“ w Bytomiu (Beuthen O.S.) Dyngosstrasse 27. Za ogłoszenia płaci się od wiersza petytowego lub zajętogo miejsca 20 fen.

Ogłoszenia przyjmuje Ekspedycyja w miejscu, jako też i w Wroclawiu Rudolf Mosse oraz Haasenstein & Vogler w Berlinie i Hamburgu. — W Warszawie Rajchman i Frenkler, ulica Senatorska Nr. 18. — W Frankfurcie n. M. Daube & Co. — W Paryżu i na całą Francyję A. Sławiński Paris, Rue Véseléy Nr. 3. Rękopisma nadesłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

O obowiązkach matki.

W przeszłym numerze naszego pisma mówiliśmy, jak to dom każdy polski powinien się zamienić na szkołę. Mówiąc to mieliśmy na myśli przedewszystkiem matki, gdyż ojeu zwykle ciężka lub nieustanna praca mniej pozwala stale się zajmować dziećmi. Matka tymczasem, której obowiązki ograniczają się na domu, ma sposobność bezustannie patrzeć na swe dzieci i ona to przedewszystkiem ich chowaniem zajmować się powinna. Można powiedzieć, że mąż jest rodziny głową, a żona jest duszą. — Jakież tedy są obowiązki matki względem dzieci? Są one podwójne: w obec ciała i w obec duszy powierzonych przez Boga dzieci.

Obowiązki matki w obec ciała dziecka bardzo są ważne. Toć chodzi o to, aby dziecko na zdrowego człowieka wyrosło i mogło zapracować sobie na chleb powszedni, a nie stało się niedołężnym, słabowitem, a tem samem ciężarem sobie i innym.

Pierwszemi i najważniejszymi potrzebami człowieka jest odzież i pokarm. Nie każdemu starczy na smaczne jadlo i piękne suknie, ale za to każda matka baczyć powinna, aby wyżywienie, choć skromne, było czysto przyrządzone, i aby sukienka choć biedna, była cała i strzegła dziecko od przeziębienia i przemoknięcia. Nie mniej należy dbać o czystość, z czego korzyść jest podwójna, bo strzeże ona od wielu chorób, a prócz tego wyrośnie dziecko czysto utrzymane na czło-

wieka miłującego porządek. Nie na tem jednak koniec. Są matki, które nakarmiwszy i przyodziawszy dzieci myślą, że już wszystko dla nich zrobiły. To nie prawda: matka powinna strzedz dziecka, jak oka w głowie, patrzeć na każdy jego krok, aby nic złego, żadna szkoda przytrafić mu się nie mogła.

A teraz pomówmy o wychowaniu duszy dziecka.

Tutaj jest pierwszym obowiązkiem matki wpajać w serce dziecka miłość do Boga i wiary świętej. Religia jest podstawą i źródłem wszystkiego dobrego, a kto bez wiary żyje, podobny jest do zwierzęcia, które dobrego od złego nie umie rozróżnić. Wiara strzeże człowieka od złego, a prowadzi go do dobrego. Najlepiej zaś wpoi się w dzieci religijność, dając dobry przykład z siebie samego. Jeżeli matka będzie pobożną, to i dzieci takimi będą, bo się na nią zapatrują. Dalej, starać się powinna matka, aby jej dziatki dobrze umiały pacierz i pilnie uczyły się katechizmu i historii świętej, bo ważnem jest, aby oświecone były w sprawach wiary świętej. — Ale pobożność nie polega na samej modlitwie i chodzeniu do kościoła. Wiara bez uczynków jest martwą i nic nie znaczy. To też dawajcie matki przykład cnót dzieciom swoim, niech u was nigdy nic złego nie widzą.

A żeby dzieci wyrosły na ludzi pożytecznych, trzeba też wychowywać i wzbogacać ich rozum. Wiecie dobrze, Matki Polki, jak mało dzieci teraz w szkole nauczyć się mogą. Nauki wykładają im w języku obcym, niezrozumiałym — jakżesz mogą z nich korzystać?

To też, Matki Polki, dbajcie o dźwiatwę, pouczajcie ją w języku ojczystym, czytajcie z nią książki pouczające i baczcie, ażeby przynajmniej po polsku czytać i pisać umiała. Prócz tego pouczcie się same w dziejach ojczystych i opowiadajcie o nich dzieciom.

Trudne i niemałe jest zadanie matki, ale, kto się podjął obowiązku, święcie wypełnić go powinien, bo zda z tego rachunek przed Bogiem samym.

O GORĄCZKACH

PRZEZ

DOKTORA ALEKSANDRA KARWACKIEGO.

Gorączka poznaje się przez podwyższenie ciepłoty skóry, oczy zwykle wówczas będą błyszczące, przytem okazuje się czerwoność twarzy, suchość języka, pragnienie wielkie, ból głowy, niespokojność i majaczenie, jeżeli będzie stopień wyższy gorączki.

Jeżeli jakakolwiek część ciała dotknięta zostanie zapaleniem, to zawsze towarzyszyć będzie gorączka, bywa ona przy zimnicy, a także bywają tak zwane gorączki żołądkowe, nerwowe, tyfoidalne i t. p., w którym to razie przez dni kilka po sobie przeciągają się.

Gdy gorączka jest zapalna, wówczas zawsze towarzyszy ból w części zapaleniem dotkniętej, który przy ucisku powiększa się znacznie.

spojrzał karduon, mnie to on uznał za najpiękniejszą między dziewczętami.

Karduon jednak nie myśli o tem. Karduon wyszukuje tu i owdzie pożywnych korzeni, by uraczyć siebie i drugich, by po smacznym posiłku poigrać z towarzyszami na jaśniejącym kamieniu podczas południowego upału.

Pewnego dnia karduon znalazł skarb w pustyni, a skarb ten składał się z samych sztuk złotych tak pięknych i świetnych, że z jękiem i bólem musiały one bez wątpienia wyskakiwać z pod stempla. Zwyciężony król ocalił się w ucieczce porzuceniem na puszczy swych bogactw.

— Prawdziwa Opatrzność Boża, zawołał karduon, oto, jeżeli się nie mylę, wyborne pożywienie, które mi w samą porę przychodzi na zapas zimowy. W najgorszym razie są to krajanki słodkiej i świeżej marchwi, zawsze odżywiającej me władze, gdy jestem strudzony. Nigdy jeszcze i na nic pożądlivszem nie spoglądałem okiem.

I karduon poskoczył ku skarbowi, ale nie prosto, bo to nie jest u niego zwyczaj, lecz w licznych na tę i ową stronę zakrętach. Już to miał głowę wzniesioną, by nosem zwietrzyć nieprzyjaciela, a za głową posuwał całe ciało z ogonem prostopadle sterczącym. Już to się zatrzymywał, oczy i uszy na wszystkie strony

zwracał, rozpoznawał grunt, po którym stąpił, badał miejscowość na prawo i lewo, chcąc widzieć wszystko, słyszeć wszystko i zapewnić się ze stron wszystkich. Już to wielkie robił naprzód uszy, jak odważny karduon, już też odskakiwał w tył jak strwożony karduon, który nie może znaleźć spokoju i bezpieczeństwa w oddaleniu od swej kryjówki. Nakoniec szczęśliwy i dumny, w luk wygiął swe ciało, wznosił się na nogach jak rycerz, najeżył bogatą skórę, potrząsł mieniącemi się łuskami i podniósł do koła siebie kurzawę, wyrzucając do góry piasek nóżkami i uderzając za sobą po ziemi ogonem. Bez zaprzeczenia był on wówczas najpiękniejszy i najwaleczniejszy ze wszystkich karduonów na świecie.

Przybywszy do skarbu, pograżył w nim bawdawe spojrzenie, wyprężył się jak mógł najprościej, stanął na dwóch nogach, popatrzył do koła, rzucił się naprzód i porwał w zęby pierwszą sztukę złota, która mu popadła. Namiętnie ją ścisnął, więc złamał sobie zęb jeden. Oskoczył dziesięć kroków w tył, zastanowił się, powrócił i zaczął gryść złoto z większym daleko umiarkowaniem.

— Oj, te krajanki djabelnie są suchel! — zawołał. Ze też to bracia karduoni, którzy gromadzą tyle marchwi dla swego potomstwa, nie przechowują jej w miejscu wilgotnym, gdzieby się dobrze przechowała i w każdej chwili zdatną

[1]

SEN ZŁOTY.

POWIEŚĆ WSCHODNIA

(NAŚLADOWANA.)

I.

Karduon.

Każdemu wiadomo, że karduon jest najpiękniejszy, najgrabniejszy i najłagodniejszy ze wszystkich jaszczurek żyjących we wschodnich krajach. Karduon jest przybrany w złoto jak pan wielki, ale jest bojaźliwy i skromny; żyje on samotny i w odosobnieniu, niby jaki uczoney. Karduon nigdy nikomu nic złego nie robi, a ztąd nie ma nikogo kto by nie kochał karduona. Młode dziewczę chlubią się, gdy spojry na nie karduon oczami miłości i wesela. Bo taki jest wzrok karduona, gdy podniesie swą niebieskomięnącą się szyję, nasadzoną rubinami, gdy gorące promienie słońca do nieskończoności odbijają się w cudownej tkaninie, jaką jest przyodzianą.

Wówczas to młode dziewice spierają się z sobą: „To nie naciebie lecz na mnie dziś

Jeżeli powstanie zapalenie płuc, w ten czas nie można głęboko oddychać, gdyż nadzwyczajny ból kłujący czuć się daje.

Jeżeli zapalenie mózgu ma miejsce, to następuje szaleństwo, dzikość. Zewnętrzne części obrzmiewają, stają się mocno czerwone i są nadzwyczaj gorące.

Gorączki przepuszczające, czyli zimne febrę, zwane zimnicą, w kilka godzin kończą się potami i zupełnie przemijają, tak dalece, że chory po ich ustąpieniu, zupełnie czuje się być zdrowym, dopóty, dopóki znowu napad się nie powtórzy, co ma miejsce dnia następnego, trzeciego lub też czwartego. Jeżeli gorączka będzie ciągła, to tylko jedynie nad ranem nieco folguje i chociaż nie towarzyszy miejscowe zapalenie, jednakże zapowiada nieodzownie ciężką żółtaczką, żółtakowo-nerwową, lub tyfusową chorobę.

Co się tyczy leczenia, a raczej przyniesienia ulgi choremu i zmniejszenia gorączki, należy podawać (nie piwo z wódką zmieszane) lecz napoje chłodne, głowę okłada się zimną wodą, liśćmi kapuścianami, plasterkami cytryny lub ogórka, za pokarm dawać barszczyk lekko kwaśny burakowy sam przez się, kaszkę drobną, klejek, wodziankę z bułki i t. p., jeżeli chory jeść żąda, co rzadko się zdarza. Jeżeli towarzyszy przy gorączce zapalenie, podawać ćwierć łota saletry oczyszczonej z kwaterką wody, co godzina po łyżce, przytem dawać lewatywę chłodzącą.

W gorączce ciągłej zaś dobrze będzie zastosowaną, woda selcerska z cukrem i cytryną, limonada i wszelkie kwasy mineralne z wodą studzienną szczególnież też kwas fosforowy rozcieńczony w 1/4 łyta do kwatarki wody i podawany co pół lub godzinę po łyżce stołowej.

Przegląd polityczny.

NIEMCY.

Berlin. Katolicka gazeta „Germania“ zwraca uwagę na to, że w Hali na zgromadzeniu protestanckiego Towarzystwa, Gustawa Adolfa wygłoszono mowy, sięjące nienawiść religijną, podczas gdy równocześnie na walnem zebraniu katolików w Fryburgu nie padło ani jedno słówko, któreby mogło obrazić innowierców.

była na pożywienie! Otwarcie trzeba wyznać, dodał, — że nasz ród karduońców nie a nie nie postępuje naprzód. Co zaś do mnie, to ponieważ obiadowałem wczoraj i nie mam ztąd tak pilnej potrzeby pożywania niestrawnych pokarmów, jak każdy karduońce zwyczajny, przeniosę te zapasy pod rozłożyste drzewo, pomiędzy zioła zwilgocone rosą niebios i świeżością źródła. Położę się spać tuż obok na miękkim piasku, a gdy jutrzeńka ukaże się na widnokręgu, gdy pracowita pszczoła w poszukiwaniu miodonośnych kwiatów obudzi mnie swym brzęczeniem, będę miał gotowe śniadanie książęce, śniadanie o jakim żaden z karduońców i marzyć nawet nie może.

Nasz karduońce był karduońcem czynu, co powiedział, to i wykonał. Do wieczora cały skarb został już przeniesiony na mech miękki, którego jedwabniste gałązki musiały się ugiąć pod ciężarem złota. Po nad skarbem obrzynie drzewo rozciągało do koła swe zielone i pełne kwiatów ramiona i zdawało się zapraszać przechodzących, aby w tak miłym cieniu słodkiego snu użyli.

I strudzony karduońce usnął spokojnie, rozkosznie, marząc o jutrzejszym śniadaniu. I na tém się kończą przygody karduońca. Czy się ze snu swego obudzi, zobaczymy następnie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

— Gazeta berlińska „Reichsbote“ ubolewa nad tém, że u Niemców biorących udział w kolonizacji zagranicznej daje się znać znużenie, podczas gdy Anglicy i Francuzi w tym względzie właśnie teraz znaczne postępy czynią. Niemcy, przez nie pobłażanie krajowcom, ich od siebie odstręczają i w skutek tego napotykać wielkie przeszkody w kolonizacji afrykańskiej.

— Konserwatywne strońnictwo pruskie ogłosiło już swą odezwę wyborczą. W niej między innymi oświadcza, że „nie może ręki przyłożyć do uregulowania stosunków Kościoła do szkoły tak jak wniosek Windtkorsta tego żąda“.

— Minister oświaty upoważnił profesorów uniwersyteckich, do wywierania ścisłej kontroli nad uczęszczaniem studentów na odczyty. Odtąd jedynie ci uczniowie, którzy bez powodu wykładów prywatnych nie opuszczali, otrzymają poświadczenie odbytego semestru.

AUSTRYA.

W sobotę ma się w Wiedniu odbyć „synod starokatolików“ celem obrania biskupa. Podobno najwięcej widoków zostania biskupem ma profesor Friedrich w Monachium.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Bytom. Tegoroczne majówki i zabawy letnie stowarzyszeń itp. odbywały się dopiero z końcem zeszłego i z początkiem tego miesiąca, a to dla ustawicznych deszczy, na których brak tego roku nikt już narzekać nie może.

— Tegoroczny spis bydła odbędzie się 11go listopada t. r.

— Co do ściągania rekrutów wydało ministerstwo wojny następujące rozporządzenie: Ściąganie rekrutów do służby wojskowej winno wedle odnośnego rozporządzenia jeneralnej komendy przy kawalerii odbywać się w czasie od 1 do 6 października, przy innych gatunkach wojska w czasie od 5 do 10 listopada. Rekruci przeznaczeni do pomorskiego pułku artylerii pieszej nr. 2, do szkół podoficerów, oraz do rzemiosł winni się stawić 1 października, do trenu 1 maja 1889 r.

+ Ruda. Będący tu dawniej u p. Małs za kelnera Wisznowski z Poremby, zginął. Po kilku dniach poszukiwań znaleziono tegoż utopionego z pokaleczoną głową, obranego z rzeczy i zegarka.

TRZY CHWILE szczęśliwe w życiu człowieka.

przez

Stanisława Jachowicza

Trzy razy wdzięcznie świat się uśmiecha
Do nieszczęsnego człowieka,

Ale szczęśliwość, do której wdycha,

Ta aż za grobem go czeka —

W dzieciennym wieku, jak kwiat wiosny,

Do lubej matki się tuli,
Nie wie, bo szczerze od niej kochany,
Że są na świecie nieczuli.

W matce znajduje szczęście jedynie,

I do innego nie wdycha,

Wtedy to, wtedy lubej dziecinie,

Świat się raz pierwszy uśmiecha. —

□ Królewska - Huta. Wydział powiatowy ofiarował także 5,000 M. na mający się tu budować dom dla sierót.

γ Mysłowice. Budowa naszego nowego kościoła postępuje znacznie, i w roku 1890 całkowicie ukończoną zostanie.

— Pomędzy dziećmi tutejszemi pokazują się żarnice i dyfterya, w skutek tego już kilka klas szkolnych zamkniętych zostało.

— Jak slychać, przy Mysłowicach ma być wybudowana cynkownia kosztem p. Thiele-Winkler'a.

— W naszym powiecie pokazały się zapalne śledziony pomiędzy bydłem. — W Niwce sprawdzono nosaciznę pomiędzy końmi i z tego powodu zakazano przewozu koni przez granicę; ani z tą ani z tamą nie wolno ich przeprowadzać.

μ Gliwice. Z dniem 1 października oddana zostanie z tą do Orzesza nowa droga kolei-żelaznej dla publicznego użytku. Długość tejże wynosi 23 klm.

— Fundusz na mający się tu budować dom dla chorych nieuleczalnych wynosi obecnie 22,840 M. 25 fen.

§ Opole. Cesarz mianował radcę ministerjalnego Bittera prezesem tutejszej rejencji opolskiej. Dotychczasowy prezes tejże rejencji, hr. Baudissin, przeniesiony został do Magdeburga.

δ Wrocław. Między Wrocławiem a Berlinem urządzono połączenie telefoniczne; odległość wynosi 360 kilom. (48 mil). Każde słowo można wyraźnie slyszuć.

X W Berlinie otworzono setną aptekę.

— Wybory do sejmu pruskiego prawdopodobnie odbędą się w pierwszej połowie października. Dzień dotąd nie oznaczony.

— Na słazkim torze kolei żelaznej pomiędzy Berlinem a Rummelsburgiem od kilku dni kursuje lokomotywa z lampą elektryczną na próbę. Lokomotywa sama przez się obrotem zastępuje działanie maszyny dynamo-elektrycznej i wytwarza tym sposobem elektryczność.

Rozmaitości.

* Przyrządzanie najlepszego masła. Najwięcej poszukiwanem i o wiele droższem placonem w Ameryce masłem jest tak zwane „Fancy“ masło. Przyrządzanie go nie różni się bynajmniej od sposobu robienia zwykłego masła; cała tajemnica polega tylko na dokładnem i jak najstaranniejszem usunięciu z niego wszelkich śladów wil-

Kiedy słodkimi spojony ogniw,
Znajdzie człek duszę swęj duszy,
Lubej kochanki rzut oka tkliwy,
Nieznane czucia w nim wzruszy. —

Wtedy to, wtedy, szczęśny młodzieniec
Rozkoszą samą oddycha,
Wtedy wieńczony w małżeński wieniec
Raz drugi świat się uśmiecha. —

Kiedy nakoniec słodkie nadzieje
W skutek się zmieniają żądany,
Pierwsze się do nas dziecię rozśmiej,
Na łonie żony kochanej. —

Wtedy się, wtedy, rozkosz wysili,
Najtkliwsze czucia roznieci,
Po raz ostatni, ale najmiej,
Świat się uśmiecha raz trzeci. —

Pomnij, trzy razy świat się uśmiecha,
Do nieszczęsnego człowieka,
Ale szczęśliwość, co do niej wdycha,
Ta, aż za grobem go czeka.

goci. Do skutecznego tego używają gąbki oszytej w muszlin, którą przy ostatecznym przecieraniu masła zbierają i wyciskają każdą kropelkę pozostałej w niem wody. Tak więc sławione masło „Fancy“ każdy producent z łatwością uzyskać może, nie narażając się na żadną stratę, gdyż masło, tracąc na wadze wskutek pozbawienia go wszelkiej wilgoci, zyskuje natomiast w cenie i w pokupnie. *Z Tygodnika rolniczego.*

* Cukier lub syrop, przymieszany do wapna, nadaje temu wapnu trwałość, przewyższającą cement. Cukro do wapna zaczęto najprzód używać w Indyach Wschodnich. Mury spajane wapnem cukrowanem są twardsze niż skała. W Europie po wielkich miastach zaczęto teraz przybierać cukier do wapna do wielkich gmachów, n. p. kościołów, teatrów i t. d. i to głównie do zakładania fundamentów.

* Kawa jest doskonałym środkiem przeciwko gnilcowi pszczoł. W ulach plastry z czerwem obajpuje się nadzwyczaj mialkim proszkiem kawy i w ten sposób chroni się je przed gnilem. Proszek ten sypie w gumową pilkę z rurką i przez naciskanie okurza się plastry pyłem z kawy.

* Nowy bardzo pojedynczy dowód na wykanie, że „ziemia się obraca“, podaje jedno z pism niemieckich: Weźmy wielkie obszerne nie zbyt głębokie naczynie szklane, napełmy prawie aż do brzegu wodą i postawmy je na podłodze dolnego mieszkania lub w sklepie, gdzie nie ma wstrząśnień od przejeżdżających wozów z ciężarami. Gdy po jakimś czasie woda w naczyniu pozornie się uspokoi posypmy powierzchnię wody cieniutką warstwą pruchna, ale zacznijmy od środka i tak, aby to pruchno nie dochodziło do brzegów naczynia, a woda się nie poruszyła, gdyż wtedy należy odczekać, aż woda znów się ustoi. Na tę warstwę pruchna pociągnijmy czyli raczej usypmy cienki pasek mialko sproszkowanego węgla drzewnego, przez sam środek naczynia. Na brzegu naczynia w przedłużeniu tej czarnej kreski umieścimy jakikolwiek przedmiot nieporuszalny. Po kilku godzinach już dostrzeżemy, że ta czarna kreska węglowa posunęła się od strony prawej ku lewej, jak wskazówka leżącego zegarka i to zawsze w kierunku przeciwnym do obrotu ziemi. Im bliżej bieguna robimy to doświadczenie, tem prędzyszy jest obrot. Jak wszystko, co

się łączy z naszą kulą ziemską, z nią się też obraca, tak i też to naczynie szklane — woda się nie obraca.

ZARTY.

** Pani kupuje u kupca żyda płótno, i przy mierzeniu spostrzega, że lokcie jest za krótki, więc mówi „Ale panie, wasz lokciec nie jest prawy!“

„Ny, co go pan chce?“ odpowiada żyd, „tego lokciec prawda, że go on jest za krótki, aber za to jeszcze raz tak grubys.“

** Landrat: „Jakiż tam u was urodzaj?“

Gospodarz: „Nie można narzekać, bo choć nie nie rośnie, to rosną podatki.“

Kurs pieniężny.

Za Rubla płacą - - - - 2 M. 12 1/2 fen.
Za Guldena - - - - - 1 „ 68 „

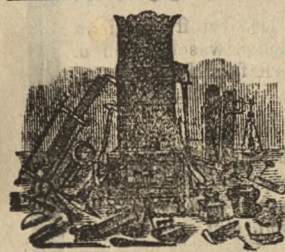
Zaopatrzyłem świeżo mój

SKŁAD
w różne książki do nabożeństwa. śpiewniki kościelne, książeczki do bierzmowania, wielkie i małe obrazy Świętych w ramach i bez takowych, krzyże, krzyżyki, różańce, koronki, szkaplerze i t. d.

Mam agenturę na „Opiekuna Katolickiego“, „Katolika“, „Gwiazdę Piekarską“, „Górnoślazaka“, „Światło“, „Pismo św.“, „Prawdą a Bogiem“ i wiele innych pism ludowych. Otrzymałem także na rok 1889 „Kalendarz Maryański“, z czém się polecam Szanownym mieszkańcom Bogucic i okolicy.

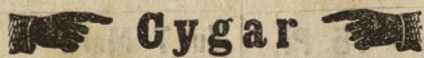
Karól Kiełtyka,
w Bogucicach.

Franc. Letzel

w Bytomiu ul. Długos przy Bulewarze Nr. 32 poleca wielki swój skład żelaza, wszelkich wyrobów z żelaza, ocelu, blachy itp. jak i różne maszyny gospodarcze.

Polecam po najtańszych cenach mój wielki skład pięknie palących się

Cygar
1 kista (100 sztuk) po 2, 2,25, 2,50, 2,70, 3, 3,10, 3,30 3,60 i t. d. i t. d.

Prawe wina

od najtańszego do najwyborniejszego gatunku.

Bytom.

FR. ZAWISCHA.

Obok starego kościoła farnego, ulica tarnowicka Nr. 36.

Uwaga!

Najnowsze papierosy „**Kościuszk**“ tak samo egipskie i t. d. Z FABRYKI:

„**YENIDZE**“ w Dreźnie są na składzie w Bytomiu u p. p. **J. A. Adamietz, F. Zawischa, F. Buja.**

Dr. Spranger'a krople żołądkowe pomagają natychmiast w migrenie, kurczach żołądkowych, ciężkich do wmit, bólach głowy, bólach brzucha, zapłgnięciu, kwasach żołądkowych, nadęciach, zawrotach, zganiach, skrofulach, itp. Przeciw hymoridom, twardości brzucha wyborne. Sprawiają prędko i bez bólesci rozwolnienie, czynią apetyt.

Do dostania: w Bytomiu w aptece pod Aniołem, i w Pysłowicach w miejskiej aptece. Flaszeczka po 60 fen.

Chemisch untersucht garantiert reine gesunde fruchtvolle
Natur-Weine
von **Oswald Nier**
Hauptgeschäft [No 108]
BERLIN
* ungegypste *

Do dostania w Bytomiu: u kupca p. **F. Buja**, ulica oworca kolei żelaznej, naprzeciw hotelu Sanssouci.

Tylko prawdziwe z pomoczną marką ochronną prof. Dr. Lieber'a **Nerven-Kraft-Elixir** dla trwałego wyleczenia najpoważniejszego cierpienia nerwowych, szczególnie bladaczki, uczucia lęklwego, bólu głowy, bicia serca, bólu żołądka itd. O bliższych szczegółach dowiedzieć się można z cyrkularza dołączonego do każdej butelki, do nabycia za poprzedniem nadesłaniem lub za listką pocztową w aptekach, butelka po 1 1/2, 3 i 5 msk. — Główny skład: **M. Schulz** w Hanowerze. Składy: W starej aptece w Bytomiu; w aptece pod orłem w Katowicach; w apt. Eskulapa w Tarnowskich Górach; w aptece pod łabędziem w Raciborzu; w apt. w Bauerwitz; w aptece pod Murzynem w Krotoszynie; w nowej aptece w Kempnie w Pozn.

Polecam mój wielki skład **trumien metalowych** jak i z drzewa. Także **ubioiry dla zmarłych, trzewiki i ak-samitne kable**, które mam na składzie zawsze gotowe, po jak najniższych cenach.
Bytom. **L. Schulz,** majster stolarski, Ulica Tarnowicka Nr. 19. naprzeciw nowego kościoła świętej Trójcy.

Gicht und Rheumatismus sind geheilt mit sicherm Special-Liqueur. Neueste Methode des berühmten Special-Arzttes Dr. Daniel in London. — General-Depot: **J. S. Anneler, Bern, Schweiz.** Prospecte gratis.

Dobra sposobność kupna!
Moją księgarnię i skład obrazów którą już od lat 11-stu prowadzę z dobrem powodzeniem, mam zamiar sprzedać, w skutek innego przedsięwzięcia. Tylko katolicy refektanci mogą się do mnie zgłosić.
Królewska-Huta, Fr. Pinkowski, naprzeciw kat. kościoła farnego. **księgarnia katolicka.**

Stary browar miejski. Niniejszem polecam Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy sprzedaż **codziennie świeżego młodego piwa** Bytom. **Wal. Dinter.** Brauerstr. 7. (dawn. Niesel)
Dr. Johann'a polepszony Mentholin jest to naukowo i praktycznie wypróbowany **proszek do niuchania** przeciw katarowi i nerwowemu bólowi głowy przez lekarzy polecony skutkuje bardzo i orzeźwia. Jedyna sprzedaż u **J. Adamietz w Bytomiu**, ul. kościelna Nr. 1. i w Lipinach. Poszukuje się mających chęć sprzedawania tegoż. W tych samych lokalach także wielki skład wybornych a tanich **cygar.**

PIERWSZE KAUCYONOWANE WSZECHROSSYJSKIE BIURO INFORMACYJ, INKASSA I REALIZACYJ

N. EHRlich,

(dawniej Ehrlich & Grünceig)

w WARSZAWIE, II. Orla II.

1) Udziela wszelkie informacje handlowe z Królestwa, Cesarstwa i Zagranicy (Europy); 2) Inkasuje wszelkie obiegowe Weksle i przekazy na wszystkie miejscowości Królestwa i Cesarstwa; 3) Realizuje wszelkie handlowe należności z Królestwa i Cesarstwa bez żadnych kosztów; 4) Posiada solidnie zjednoczonych korespondentów, agentów i prawników we wszelkich miejscowościach Królestwa i Cesarstwa oraz Zagranicą.

Adres dla depeesz: „**Kaucyonowane Biuro Warszawa**“.

Przeszło 100 niemieckich i austriackich referencyj!!!

DRUKARNIA „OPIEKUNA KATOLICKIEGO“
w BYTOMIU G. S. (BEUTHEN O. S.)
D YNGOS-STRASSE No. 27.
poleca się do wykonywania **wszelkich robót drukarskich;** jako to:
PISMA CZASOWE, DZIEŁA, BROSZURY, KATALOGI, NAGŁÓWKI, WEKSLE, AKCYE, KWITY, KUPONY, KARTY POLECAJĄCE I WIZYTOWE, CENNIKI I RACHUNKI, ETYKIETY, CYRKULARZE, PLAKATY i wszelkie inne prace drukarskie.

Szanownej Publiczności

Królewskiej Huty jak i okolicy polecam:

zawsze świeżo paloną kawę po 1,00 M., 1,20 M., 1,40 M., 1,60 M. i 1,80 M., jak i wielki skład mój towarów w rozmaitych gatunkach, osobliwie: **Kolonialnych krótkich, żelaznych, galanteryjnych, tabaki i cygar, farb, wszelkie gatunki wełny, towary lokeiowe, husty, gotowe ubiory.** — **HARMONIKI, lampy, papier szkolny.** Wino węgierskie słodkie i cierpkie, jako też wszystkie inne rozmaite towary po najtańszych cenach a dobrej mierze i wadze.

Królewska Huta.

Ul. Pudlerska. (Pudlerstrasse.)

A. JONCZYK.

Tu można zapisywać sobie także „Opiekuna Katolickiego“, wychodzącego dwa razy w tygodniu. **Cena kwartalna tylko 1 Markę.**

Poleca się podróżnym: **pierwszorzedną i znaną z rzetelności jak i skorzej usługi**

RESTAURACYA
Pani L. Kowalskiej w Warszawie.

Róg Nowego Światu i Aleji Jerozolimskiej.

Szanownej Publiczności miasta Bytomia, Lipin i okolicy polecam:

Mydło do prania i mycia, proszek mydlany, skrobek i polyskujący, m dre, sodę, borax. Świece woskowe, sterynowe, parafinowe i lojowe. Papier, arament, słyty. Lizty dla chrzestnych ojców, karty powinszowań. Sol, tuszecz na obowie. Mentholin przeciw bólom głowy i rymie. Proszek na robactwo po 10, 15, 30 i 50 fen., fukażki do tego proszku. Wodę na zęby, proszek na zęby. Wichsa na bóty. Pomada do czyszczenia mebli. Ognie bengalskie w różnych gatunkach, perfumy, olejki i pomady na włosy. — Cygary i papierosy we wszystkich gatunkach i cenach. Zauszniczki, brosze, łańcuszki na szyję z krzyżkami itp.

Bytom na Rajtszuli. **J. A. Adamietz.**
Lipiny, dom p. Joh. Stosch.

Tu można sobie także zapisywać „Opiekuna Katolickiego.“

Ostrzega się przed naśladowaniem.

Skąd przyszłaś Pani do tak pięknych włosów???

Wspaniałe loki osobliwa gęstość — zdołają męczyznę, zachwycą kobietę, Trzeba być bacznym — a jest Waszą wolą — Mielicie ozdoby, mielicie tę zaletę!

Po użyciu Phönix-Pomade.

Po użyciu Phönix-Pomade.

Phönix-Pomada

na porost włosów i wąsów

profesora H. E. Schneidereit, M. T. A. M., po umiejętnych doświadczeniach i spostrzeżeniach z najlepszych środków zestawiona, a uznana przez liczne powagi tak krajowe jak i zagraniczne, wzniesła i od gwarancją u dam i męczyzn tak młodych, jak i starych w krótkim czasie piękny bujny wzrost włosów, a strzeże: od łupieży, wychodzenia i dwojenia się włosów, zawieszania się włosów i łysiny itp. Kto więc chce posiadać tę naturalną piękność włosów i utrzymać ją aż do późnego wieku, niechaj używa tejże „Phönix-Pomady“ która przez swój miły zapach jak i taniść w obec innych podobnych fabrykatów bardzo się odznacza. Wysyłka pocztą po poprzednim nadaniu należytości, albo za zaliczką pocztową na cały świat. — Cena za pudełko 1 Mk., — i 2 Mk., — Poszukuje się odsprzedawających.

Marka zastrzeżona.

Marka zastrzeżona.

Gebr. Hoppe, Berlin SW.

Charlotten-Str. 22a, nahe der Leipziger Strasse.

Lekarsko-chemiczne laboratorium i handel drogerijny.

Do dostania w Bytomiu: u p. Alberta Mittek, skład drogerijny, na ulicy gliwickiej; — i u J. A. Adamietz, główny skład ulica kościelna N. 1, i komandyta ulica długa N. 19.

BAHNHOF-HOTEL

(E. Noak.)

Najwygodniejszy dla podróżnych.
Pokoje od 1,50 M.
Portyer przy każdym pociągu.

PIANINA

FORTEPIANY

w prost i krzyżowo strony najprzyjemniejsze tony. Pięć lat gwarancya. Ciężsio wo spłata przyjmuje się. Także są tania do dostania używane instrumenta. Fabryka parowa fortepianów. **A. Schütz & Co., w Brzegu (Brieg.)**

Meyer'a

Benedyktynka z Pepsin'ą
Friedrich Ernst Meyer & Cie.

Bielefeld, uznana jako najwzborniejszy środek spożywczy, najlepszy środek domowy, w cierpieniach żołądkowych i w utrudnieniach trawienia, a mianowicie przy słabym trawieniu, braku apetytu, odbijaniu się, zgadze po jedzeniu, w uczuciu owej słabości, mdłościom, ciężciom do womit, ciśnieniu żołądka, bladaczce, Szałtek niezawodny, przy ogólnem osłabieniu, braku krwi itp. Sprowadzony środek wzmacniający dla powstałych z choroby. Skutkuje pewno! Smak bardzo miły! W 1/8, 1/4, 1/2 i 1/1 litrowych fiaskach. Do dostania: w Bytomiu w cukierni Alb. Danziger'a i Max'a Pniower'a. Dalsze składy urzędu F. E. M. & Cie.

Muster

nach allen Gegenden franco.

Zu 4 Mark

Stoff für einen vollkommenen grossen Herrenanzug in den verschiedensten Farben.

Zu 7 Mark

3 Meter Stoff zu einem feinen Anzug in dunkel gestreift oder klein carirt, modernste Muster, tragbar bei Sommer und Winter.

Zu 2 Mark

Stoff in gestreift, carirt und allen Farben, hinreichend zu einer Herrenhose für jede Grösse.

Zu 4 Mark 80 Pf.

Stoff zu einem vollkommenen Damenregenmantel in heller oder dunkler Farbe, sehr dauerhafte Waare.

Zu 1 Mark

Stoff für eine vollkommene, waschbächtige Weste in lichten und dunkeln Farben.

Zu 6 Mark 60 Pf.

Englisch Led-stoff für einen vollkommenen waschechten u. sehr dauerhaften Herrenanzug.

Zu 5 Mark

3 Meter Diagonal-Stoff für einen Herrenanzug mit jeder Grösse in Grau, Mareng, Oliwe, und Braun

Zu 9 Mark

3 1/4 Meter Buxking zu einem Anzug, geeignet für jede Jahreszeit und tragbar bei jeder Witterung, in den neuesten Farben, modern carirt, glatt und gestreift.

Zu 3 Mark 50 Pf.

2 Meter Diagonal-Stoff, besonders geeignet zu einem Herbst- oder Frühjahrsanzug in den verschiedensten Farben.

Zu 12 Mark

3 Meter kräftigen Buxkingstoff für einen soliden praktischen Anzug.

Zu 3 Mark 75 Pf.

Stoff zu einer Joppe, passend für jede Jahreszeit in grau, braun, melirt und olive.

Zu 7 Mark

2 1/4 Meter schweren Stoff für einen soliden praktischen Anzug.

Zu 10 Mark

Stoff zu einem hochfeinem Ueberzieher in jeder denkbaren Farbe und zu jeder Jahreszeit tragbar.

Zu 16 Mark 50 Pf.

Stoff zu einem Festtagsanzug aus hochfeinem Buxking.

Ferner empfehlen wir unser reichhaltigstes Lager in **hochfeinen Tuchen, Buxkins, Paletotsstoffe, Billard-Tuche, Chaisen- und Livré-Tuche, Kammgarn-Stoffe, Chevots, Westenstoffe, wasserdichte Stoffe, vulcanisirte Stoffe mit Gummieinlage, garantirt wasserdicht, Loden Reiserock- und Havelockstoffe, forstgraue Tuche, Feuerwehrtuche, Damentuche** in allen Gattungen, **Satin, Croisée etc. etc.** zu en gros Preisen.

Bestellungen werden **alle franco** ausgeführt.
Muster nach allen Gegenden franco.

Adresse: **Tuchausstellung Augsburg**
(Wimpfheimer & Cie.)

Wielkie wygrane bez ryzyko

Franków 60,000 i 30,000 są na przemianę i główna wygrana przy 6 razy rocznie odbywającym się ciągnięciu

tureckich kolei premiovych obligacyi

w których przypadają wygrane:

60,000, 30,000, 20,000, 10,000 franków itd.

Każdy los musi wygrać najmniej 400 franków, jeżeliby nie było szczęścia osiągnąć głównego losu, a przy najmniejszej wygranej otrzymuje się 3 razy tyle niż się wpłaciło.

A więc nadzwyczaj korzystnie. Listy po każdym ciągnięciu darmo.

Przyszłe ciągnięcie 1-go października 1888.

Miesięczna wkładka za jeden cały los z natychmiastowym prawem do wygrania

wynosi tylko 5 M. i porto 25 fen.

Łaskawe zlecenia i zamówienia losów uprasza jak najprędzej

BANK - GESCHÄFT:

Josef Scholl, Katscher O.J.S.

Die reichhaltigste aller Moden-Zeitungen

ist die „**Illustrierte Frauen-Zeitung.**“ Dieselbe bringt jährlich 24 Moden- und 28 Unterhaltungs-Nummern mit 28 Beiblättern, so dass ohne Unterbrechung regelmässig wöchentlich eine Nummer erscheint (für Oesterreich-Ungarn der Stempelsteuer wegen alle 14 Tage eine Doppel-Nummer). Die Moden-Nummern sind der „Modenwelt“ gleich, welche mit ihrem Inhalte von jährlich über 2000 Abbildungen sammt Text weitaus mehr bittet, als irgend ein anderes Modenblatt. Jährlich 12 Beilagen geben an Schnittmustern zur Selbstanfertigung der Garderobe für Damen und Kinder wie der Leibwäsche überhaupt genügend für den ausgedehntesten Bedarf. — Das Unterhaltungsblatt bringt auser Novellen, einem vielseitigen Feuilleton und Briefen über das gesellschaftliche Leben in den Grossstädten und Bädern regelmässige Mittheilungen aus

der Frauenwelt, Kunstgewerbliche, Wirthschaftliche, Gärtnerei und Briefmappe, sodann viele künstlerisch ausgeführte Illustrationen und an Moden endlich noch Folgendes: jährlich über 50 Artikel mit über 250 Abbildungen, 12 grosse farbige Modenbilder, 8 farbige Musterblätter für künstlerische Handarbeiten und 8 Extra-Blätter mit vielen Illustrationen, sodass die Zahl der letzteren an 3000 jährlich hinanreicht. Kein anderes illustriertes Blatt überhaupt, innerhalb oder ausserhalb Deutschlands, kann nur entfernt diese Zahl aufweisen; dabei beträgt der vierteljährliche Abonnements-Preis nur 2 M. 50 Pf. — Die „Grosse Ausgabe mit allen Kupfern“ bringt ausserdem jährlich noch 49 grosse farbige Modenbilder, also jährlich 68 besondere Beigaben, und kostet vierteljährlich 4 M. 25 Pf. (in Oesterreich-Ungarn nach Cours). Abonnements werden jederzeit angenommen bei allen Buchhandlungen und Postanstalten. — Probenummern gratis und franco durch die Expedition, Berlin W., Potsdamer Strasse 38, Wien I, Oppergasse 3.